

Přílohy

Instrukce k výzkumu

Dobrý den,

ráda bych Vás tímto poprosila o pomoc při pořizování dat pro mou diplomovou práci.

Jmenuji se Bc. Kristýna Štolcová a studuji Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy. Mým oborem je Biologie a geografie pro střední školy.

Jako téma diplomové práce jsem si zvolila Rozvoj mapových dovedností v hodinách zeměpisu. Školitelem je RNDr. Martin Hanus, Ph.D.

Co bych od Vás potřebovala?

Hlavní metodou získávání dat je videostudie, v našem případě natočení jedné vyučovací hodiny. Tato vyučovací hodina bude tak trochu na objednávku. Kromě samotného natáčení Vás bude čekat krátký dotazník týkající se uplynulé hodiny.

Jak by hodina měla vypadat?

Vaším úkolem bude připravit jednu vyučovací hodinu na druhém stupni ZŠ nebo v odpovídajícím ročníku gymnázia, která bude **celá** zaměřena na **rozvoj mapových dovedností**. Co si pod tím představíte, nechám na Vás. Ročník a konkrétní třídu si můžete vybrat sami (nejlépe 8. a 9. třída ZŠ, může být i 7. třída). Téma, na které hodinu vytvoříte, je také na Vás. Vyhněte se, prosím, samotné strohé kartografii, tak jak se učí nejčastěji v 6. ročníku.

Kdy bude natáčení probíhat?

Společně se domluvíme na termínu, který se Vám bude hodit, ideálně během října nebo listopadu.

Jak bude natáčení probíhat?

Před začátkem hodiny bych si potřebovala prohlédnout dispozice třídy a vyzkoušet ideální místo pro natáčení vzhledem ke světlu a Vaší pozici ve třídě. Hlavním aktérem celého videa budete Vy jako učitel. Pokud chodíte po třídě, budu Vás kamerou z dálky sledovat, pokud stojíte před třídou, bude kamera fixovaná na Vás. Podle zvukových možností Vám případně na krk umístíme diktafon.

Pár technických detailů

Na záběrech se mohou vyskytnout i studenti/žáci. Bylo by proto vhodné mít informovaný souhlas rodičů o pořizování záznamu jejich dětí. Některé školy mají tento souhlas od rodičů již získaný, což je pro nás obrovská výhoda. Pokud tento souhlas nemáte, poraďte se prosím s ředitelem školy, jak by bylo možné tuto situaci vyřešit. Záznam nebude nikde publikovaný, bude sloužit pouze k analýze. Na tento záznam budu tedy koukat pouze já, případně můj školitel.

Dvě prosby na závěr

Vzhledem k metodě výzkumu (videostudie) se potýkáme s nedostatečným zájmem učitelů. Ráda bych Vás proto požádala, zda neznáte nějakého dalšího učitele zeměpisu, který by byl ochotný se tohoto výzkumu zúčastnit. Přepošlete, pokud možno, tento e-mail možným uchazečům, nebo mi na ně zašlete kontakt.

Druhá prosba se týká diplomové práce mé spolužačky a kamarádky Terezy Pokorné. Tereza se zabývá stejným tématem u stejného školitele, její metodou je však rozhovor. Proto bychom od Vás ještě potřebovali asi půl hodinu nad kávou/čajem, kdy byste odpověděli na pár otázek. Tento rozhovor může proběhnout až po vyučování.

Na závěr bych Vám chtěla moc poděkovat, že jste svolili s účastí na tomto výzkumu a umožnili mi získat potřebná data pro mou diplomovou práci. Pokud byste měli jakékoli otázky, neváhejte mě kontaktovat na e-mail: stolcovk@natur.cuni.cz

Přeji hezký den a těším se na Vaši odpověď.

Kristýna Štolcová

Informovaný souhlas učitele

Informovaný souhlas s výzkumným šetřením

Já souhlasím s natáčením mé osoby a kvalitativním rozbořem tohoto záznamu. Dále souhlasím s anonymním publikováním výsledků tohoto rozboru pro výzkumné účely v rámci diplomové práce na téma Rozvoj mapových dovedností v hodinách zeměpisu.

V Dne.....

Podpis.....

Informovaný souhlas žáci

Vážení rodiče,

chtěla bych Vás požádat o svolení k vytvoření videozáznamu, na kterém se budou nacházet žáci třídy..... Tento videozáznam slouží pro vědecké účely a nebude nikde veřejně publikován. Hlavním cílem videozáznamu je učitel a jeho práce s třídou. Výzkum je zaměřen na rozvoj mapových dovedností (práci s mapou) a bude zkoumat, jakým způsobem učitel rozvíjí dovednosti práce s mapou svých žáků. Kamera je většinou umístěna v zadní části třídy a žáci jsou tedy snímání především zezadu. Videozáznam je pořizován pro diplomovou práci s názvem Rozvoj mapových dovedností ve výuce zeměpisu, která je zpracovávána na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy Praha. Vedoucím práce je RNDr. Martin Hanus PhDr. V případě jakýchkoli otázek mě můžete kontaktovat na e-mailu: stolcovk@natur.cuni.cz

Prosím o stvrzení souhlasu Vaším podpisem a zpětné odevzdání třídnímu učiteli.

Děkuji

Bc. Kristýna Štolcová

Přírodovědecká Fakulta

Univerzita Karlova Praha

Podpis rodiče:

Jméno žáka:

Datum a místo:

Ukázka vyhodnocení natočené hodiny

Kód učitele	4
Typ školy	Základní škola
Místo školy	Město pod 10 000 obyvatel
Délka praxe	2 roky
Aprobace	ZSV - Z
Ročník natočení hodiny	8. ročník
Téma hodiny	Zemědělství Evropy
Forma vyučovací hodiny	Skupinová práce
Pomůcky	Školní atlas světa, školní atlas dnešního světa, barevné papíry, kartičky s indiciemi
Počet hodin ze v letošním školním roce	6
Čistá délka hodiny	42:59
Čas věnovaný rozvoji mapových dovedností	22:42

čas		Doplňující informace
0:00 – 1:50	Organizační záležitosti	
1:51 – 4:42	Opakování – sektory hospodářství	Otázky na charakteristiku jednotlivých sektorů hospodářství
4:46 – 5:48	Úvodní zápis do sešitu (datum, nadpis, otevřít atlas)	
5:49 - 5:55	Evokace <i>Když jsem mluvil o Škodovce, škodovka vyrábí auta, jaký produkt máte ze zemědělství?</i>	
6:29 – 6:35	Evokace <i>Je nějaký další způsob, co budete ze zemědělství mít kromě plodiny?</i>	
6:45 – 7:01	Zápis do sešitu – teorie	

	<i>Tak, protože zemědělství je dvojího druhu, ta výroba je dvojího druhu. Bud je teda rostlinná a vy sklízíte plodiny, anebo je živočišná a vy chováte náký zvířata.</i>	
7:12 – 7:34	Evokace <i>Všechny státy v Evropě mají HDP v rámci zemědělství nízké, Česká republika kolem 3%. Ale ty nejvyspělejší státy, co myslíte, budou se zaměřovat na tu rostlinnou produkci, nebo na tu živočišnou, ty nejvyspělejší státy v Evropě?</i>	Diskuse, hlasování pro návrh (více živočišná), žáci zkouší vysvětlit příčinu a zdůvodnit svoje rozhodnutí. Následuje zápis do sešitu
9:22 – 9:41	Zadání úkolu <i>A máte atlasy, až to budete mít dopsané, tak se podívejte, co z té živočišné výroby všechno se dá produkovat v Evropě. Jednodušeji, jaká všechna zvířata se v Evropě dají chovat, aby z toho byl nějaký zisk. (1.4.)</i>	Studenti vyhledávají v atlase chovaná zvířata. Poté uvádějí příklady. Následuje zápis a upozornění, nezapomenout na rybolov.
11:23 – 11:35	Zadání úkolu <i>U živočišné výroby není nic tak zvláštního, důležitější je ta výroba rostlinná, protože můžete ty plodiny pěstovat úplně kdekoliv, kde se vám zlíbí?Na čem závisí?</i>	
12:29 – 13:27	Zadání úkolu <i>Tak, další aktivita bude velmi náročná, zaměří se na rostlinnou výrobu. Vy každý z vás, obdrží jednu kartičku. Budete muset na základě indicií z té kartičky najít k sobě spolužáky. Někdo k sobě najde 2 a vytvoří skupinku po 3, jedna skupinka bude po 4. K tomu vyhledávání můžete používat atlasy, ať ty které máte u sebe, tak ty tematické, zeleno modré, které najdete ve skřínce. Až ty skupinky budete mít, tak se jenom nashromážděte v nějaké lavici u sebe, ať vím, že jste v těch skupinkách. Rozumíte mi všichni? Budeme s tím dál pracovat. Tak pojďte si to tady rozebrat, každý jednu.</i>	Studenti na základě indicií z kartičky vyhledávají svou skupinu. Na kartičkách je indicie vedoucí k plodině nebo ke státu. Skupina se vytvoří spárováním plodiny a státu, ve kterém se dominantně pěstuje.
15:52 – 16:04	Zadání úkolu <i>Tak, někde v zadní části třídy jsem umístil plodinu, každá skupinka by měla ideálně najít tu svou.</i>	
17:00 – 20:10	Zadání úkolu <i>Tak, posadte se, a chvilku mě poslouchejte. (delší čas, než se všichni usadí a zklidní) Je velmi důležitý, abyste vytvořili tu správnou skupinku. Jedna z vás by měla být po 4. Co je vaším úkolem. Každý z vás, má jednu malinkou mapu. A Všichni dohromady máme jednu obrovskou mapu. Potřebuju abyste každý do té své mapy vytvořil značku té vaší jedno plodiny, značku zaznačil do těch států, které vám vyšli, protože někdo z vás má plodinu, třeba plodiny a ti ostatní mají nějaký stát. Takže vy byste měli vytvořit značku třeba pro ty brambory a zaznačit do těch svých malinkých map, ve kterých státech se ty brambory dominantně pěstují. Až to budete mít, tak támhle jsou barevné papíry, a chci abyste vytvořili značku z těch barevných papírů. Připnuli ten váš název plodiny do legendy, legenda musí mít svoji značku, třeba žluté kolečko,</i>	Studenti dotváří skupiny a pracují na zadaném úkolu

	<i>a státy kde se dominantně pěstují brambory budou vyznačeny žlutým kolečkem. (4.1.)</i>	
32:42 – 32:51	Kontrola <i>Tak, skupina, která měla pšenici. Co tam máte za státy? Kde se teda pšenice dominantně pěstuje? (následuje podle stejného schématu kontrola ostatních plodin)</i>	Studenti řeknou, ve kterých státech se jejich plodina dominantně pěstuje (probíhá faktická kontrola) odhalují se případné chyby, opravuje se umístění ve společné mapě
36:37 – 37:17	Doplňující úkol <i>Tak, vidím tam pšenici s abnormálně velkým čtverečkem v legendě ale s malejma čtverečkama v mapě, to přece není dobře. Takže pšeničáři by měli zmenšit legendu. Vy ostatní tvořte ty svoje malé mapky. Pokud máte lepište do sešitu. (1.4.)</i>	Studenti dále dotvářejí své malé mapy (tvorí značky, legendu, značí všechny plodiny do mapy) Mapu dokončují do konce hodiny (kdo nestihne, dopracuje za DÚ)
41:03 – 41:24	Reflexe <i>Tak, příští hodinu se k tomu ještě vrátíme, řekneme si ještě pár informací. Ale teď bych chtěl vědět, jak se vám vůbec takhle spolupracovalo. Protože to byla přece jenom o něco netradičnější aktivita, než jaký se mnou máte obvykle.</i>	Studenti hodnotí aktivitu velmi pozitivně.
42:26 – 42:59	Závěr hodiny (dokončování práce)	

Čas věnovaný rozvoji mapových dovedností	22:42 (1362 s) 52,81 %
Čas věnovaný práci studentů na rozvoji mapových dovedností	18:53 (1133 s) 83,19 %
Zadávání úkolů	3:49 (229 s) 16,81 %
Čas věnovaný čtení (práce studentů)	6:01 (361 s) 31,86 %
Čas věnovaný analýze (práce studentů)	0:00 (0 s) 0:00 %
Čas věnovaný interpretaci (práce studentů)	0:00 (0 s) 0:00 %
Čas věnovaný tvorbě (práce studentů)	12:52 (772 s) 68,14 %
Typologie učitele	Lokalizátor

1) Chovali se žáci jinak než v normální hodině?	<i>Nemyslím si</i>
2) Choval/a jste se vy nějak jinak než v běžné hodině?	<i>Na začátku jsem si dal pozor na cíle, to bylo všechno</i>
3) Byl/a jste nervózní?	<i>Normálně</i>
4) Použité aktivity jsou vaše vyzkoušené, nebo jste je dnes použil/a poprvé?	<i>Tady tu konkrétní jsem dělal poprvé</i>
5) Dopadla hodina podle vašich představ?	<i>Ano, jen malé výhrady z mé strany</i>
6) Jaký byl cíl vaší hodiny?	<i>Aby si žáci samostatně zapracovali na tom tématu</i>
7) Jaký byl cíl s ohledem na práci s mapou?	<i>Zopakovat si zásady tvorby mapy a aby aplikovali schopnost vyhledat v mapě s tím tu mapu potom tvořit</i>

8) Kterou z kategorií mapových dovedností jste podle vás v této hodině nejvíc rozvíjel/a?	Tvorbu

Cíle pro vyučovací hodinu, cíle s ohledem na práci s mapou a jejich typologizace – Gymnázium

Kód	Téma hodiny	Cíl stanovený učitelem (Cíl pro práci s mapou)	Typ mapové dovednosti reálně rozvíjený v hodině (typ dovednosti určený učitelem jako rozvíjený v dané hodině)
A	Jazyky	<i>Aby si uvědomili že jsou jazykový rodiny a čím je daná jazyková pestrost daných oblastí a že si v Evropě si vlastně všichni můžeme snadno rozumět. (Najít jazykově pestré oblasti a na fyzicko-geografických mapách hledat příčiny)</i>	Čtení, interpretace (Čtení, analýza, interpretace)
B	Ochrana přírody a Klima ČR	<i>Pochopit rozdíl mezi počasím a podnebím a dopracovat se k zákonitostem (což jsme úplně nestihli) nebo pravidelnostem podnebí v Evropě. (Z rozdílu map odvodit nebo rozhodnout, poznat co ta mapa ukazuje nebo neukazuje, co si z ní domýšlím na základě svých znalostí. Na základě vlastních znalostí posoudit rozmístění v prostoru a vymyslet proč to tak je.)</i>	Analýza, interpretace (Čtení, analýza)
C	JZ Asie	<i>Seznámit žáky s regionem JZ Asie. (To bylo víceméně jenom vyhledávání v mapě)</i>	Čtení (Čtení, analýza)

D	Povrch a členitost Austrálie a Oceánie	<i>Tvorba mapy a rozvoj mapových dovedností (shodné s obecným cílem hodiny)</i>	Tvorba, nelze určit (Tvorba)
E	Klima ČR	<i>Vyložit klima a práce s klimatickými mapami. (Procvičit práci s mapou a klimadiagramy)</i>	Nelze určit (Čtení, analýza)
F	JV a východní Evropa	<i>Otevření látky východní Evropa a návazání na ty předchozí věci, které se brali v rámci politiky Evropy, rozdělení na bipolární svět. A bylo to vlastně více práce s mapou a identifikace těch jednotlivých sektorů a následně na to otevření hodin na východní Evropu, kde budeme probírat ukrajinskou krizi a pak se budeme zabývat rozpadem Jugoslávie. (Orientace v rámci politické mapy, prakticky skoro veškerá, protože ta fyzická tam následuje až v té následující hodině. Takže práce s politickou mapou a vyloženě návaznost na ten graf politickýho a ekonomickýho vývoje v Evropě. Takže orientace na základě toho, co jsme brali zatím jako model tak vlastně implementovat do map.)</i>	Čtení, analýza (Čtení, analýza, interpretace, tvorba)
G	východní Evropa	<i>Zjistit fakta o východní Evropě a pracovat s mapou. (Číst mapu, analyzovat fakta a porovnat různé oblasti z hlediska rozložení daného jevu.)</i>	Čtení, analýza (Čtení, analýza, interpretace)
H	Nizozemsko	<i>Začlenit mapy do práce s mapou, do hodiny čistě o Holandsku (shodné s obecným cílem hodiny)</i>	Nelze určit (Čtení, analýza)

I	Cestovní ruch	<i>Cestovní ruch, základní pojmy, aby věděli, předpoklady cestovního ruchu, co jsou formy cestovního ruchu. A samozřejmě zopakovat nějaká ta atraktivní místa. (To bylo hlavně o tom vyhledávání. Takhle tady v tom obecném zeměpise je to téma od tématu, proto my tady používáme i tyhle atlasy, protože je tady hodně tematických map. Nicméně zrovna na ten cestovní ruch jich tam až tolik není a témata, která děláme teď okolo, tak tam bych to našla ještě daleko hůř. Takže jsem chtěla, aby se snažili vyčíst nějaké údaje číselné z těch map a aby uměli hodnotit i ty kvantitativní údaje.)</i>	Čtení (Čtení, analýza)
J	Navigace	<i>Orientace na mapě, pracovat s mapu (shodné s obecným cílem hodiny)</i>	Nelze určit (Čtení)

Cíle pro vyučovací hodinu, cíle s ohledem na práci s mapou a jejich typologizace – Základní škola

Kód	Téma hodiny	Cíl stanovený učitelem (Cíl pro práci s mapou)	Typ mapové dovednosti reálně rozvíjený v hodině (typ dovednosti určený učitelem jako rozvíjený v dané hodině)
1	Regiony Afriky	<i>Aby si děti vyhledali základní informace o nějakém státu a charakterizovali ho nějakým způsobem ze všech hledisek (Aby dokázali hledat na různých mapách na jedno téma, v celém atlase)</i>	Čtení (Čtení, analýza)

2	severní Evropa	<i>Procvičit mapový dovednosti, a nejen vyhledávání, ale aby uvažovali nad tím, kde třeba uvidí polární září a aby si to propojovali a příště na to budeme navažovat (Shodné s obecným cílem hodiny)</i>	Čtení, analýza (Čtení, analýza, tvorba)
3	východní Evropa	<i>Zopakovat státy bývalý Jugoslávie a roztrídít si státy východní Evropy (Aby viděli historický kontext)</i>	Čtení, nelze určit (Tvorba, analýza)
4	Zemědělství Evropy	<i>Aby si žáci samostatně zapracovali na tom tématu (Zopakovat si zásady tvorby mapy a aby aplikovali schopnost vyhledat v mapě s tím tu mapu potom tvořit)</i>	Tvorba, čtení (Tvorba)
5	Povrch ČR	<i>Seznámit žáky s vybranými celky tvořící povrch ČR a jejich nejvyššími vrcholy. (Učit žáky, že mapa je zdroj informací. Žáci se měli naučit lokalizovat celky a vyhledat nejvyšší vrchol, určit jeho nadmořskou výšku.)</i>	Čtení (Čtení)
6	Hydrosféra	<i>Práce s mapou a řešení problémů (shodné s obecným cílem)</i>	Nelze určit (Čtení, analýza)
7	Izrael	<i>Že žák nějakým způsobem nakreslí mentální mapu Izraele, kde bude aspoň 10 pojmů. (Tak hlavně čtení mapy. A potom přečíst mapu, co do těch měst, potom to bylo čtení těch srážek a potom poslední cíl byla ta mentální mapa.)</i>	Tvorba, čtení (Čtení, tvorba)
8	Povrch a půdy ČR	<i>Aby si uvědomili na té mapě ty vztahy mezi těmi jednotlivými pojmy. (Procvičit ten místopis ČR a zopakovat)</i>	Čtení, analýza (Analýza, interpretace)
9	Jižní Amerika	<i>Ujasnit si, který všechny státy patří do Jižní Ameriky a částečně i porovnat ty</i>	Čtení (Čtení)

		<i>největší s Evropou nebo Českou republikou. (Aby se naučili vyhledávat v té mapě, v tabulkách, aby to pak byli schopný vyhledat v mapě.)</i>	
10	Eroze půdy	<i>Aby žáci uměli na mapě lokalizovat úrodné oblasti, ty černozemě, popsat co se tam pěstuje. A potom ještě lokalizovat ty ohrožené půdy, ty erodované půdy a vysvětlit tu souvislost mezi tou erozí a tou půdou. (Procvičení čtení mapy, aby vlastně uměli vytahovat ty informace, které jsem po nich chtěla)</i>	Čtení, interpretace (Čtení, analýza, interpretace)

Do první mapy zakreslete hranici bipolárního světa, v kterém roce vzniká..... a kdy naopak končí..... Na jaké dva politické systémy rozdělila svět..... barvou v mapě rozlište, do které skupiny jednotlivé státy patřily.

V druhé mapě vybarvěte a pojmenujte státy bývalého Sovětského svazu. Jak se nazývá organizace, která v současnosti sdružuje bývalé státy Sovětského svazu....., které státy sem nevstoupily.....pokus se vysvětlit proč a jsou členy jiných organizací.....

Použijte modrý atlas na straně 53. a tématický atlas str. 98-99

Státy východní a jihovýchodní Evropy dělíme do tří skupin přiřaďte názvy států a hlavní města.

- A. Pobaltské státy:
- B. státy Balkánského poloostrova
– státy bývalé Jugoslávie

_ ostatní

- C. postsovětské republiky

Pojmenuj a vybarvi v mapě státy, které vznikly rozpadem Jugoslávie. Pokuste se, odvodit 3 příčiny, které vedly v roce 1990 k rozpadu tohoto státu

Obrázek 2 - Pracovní list učitele F, první strana.

Do mapy zakreslí a pojmenují 5 moří, největší jezero světa. Najdú prameny a ústí řek Dunaj, Volha, Dněpr, řeky modře obtáhnú a zakreslí a pojmenují na každé 2 velká města, kterými protékají.

Na fyzické mapě (*tématický atlas str 122-123*) lokalizuj 3 pohoří JV Evropy, a přiřaď stát, kde je můžeme navštívit. V kterém státu leží nejvyšší hora a kolik je její nadmořská výška?

Jak a kdy vznikly rozsáhlé nížiny východní Evropy, co v krajině souběžně vznikalo a můžeme to obdivovat dodnes? Uveď konkrétní příklady.

Na internetu na odkazu- zelené demografické mapy – doplň demografická data. Pokus se vysvětlit příčiny rozdílů.

<http://www.worldpopdata.org/index.php/map>

	Slovensko	Bosna a Hercegovina	Estonsko	Ukrajina	Bulharsko	Norsko
Počet obyvatel 2017/2050						
fertilita						
věk dožití muži / ženy						
urbanizace						
HDP/ na obyv						

Obrázek 3 - Pracovní list učitele F, druhá strana.

Práce s atlasem ve dvojicích:

Jména:

-> Využijte vhodné mapy!!!!

- např. fyzickou mapu na str. 2-3
- nebo politickou mapu na str. 8-9
- + ostatní tematické mapy (vegetační pásma, zemědělství, hospodářství, atd.)
- mapa severní Evropy str. 30-31

1. Jaké **významné pohoří** se vyskytuje v severní Evropě?
2. Jaký **záliv** odděluje Švédsko a Finsko?
3. Jak se nazývají **dvě velká souostroví** ležící na severu Norska?
4. Dánsko je **od Norska** odděleno mořskou úžinou a **od Švédska**
5. Jaká **vegetace** převažuje ve Skandinávii?
a) listnaté lesy b) tajga c) smíšené lesy)
6. Které z **hlavních měst** zemí severní Evropy **leží nejseverněji**?
7. Kdybyste chtěli **spatřit polární záři**, které vlivem slunečního větru vzniká za polárním kruhem, které město severní Evropy byste museli navštívit?
8. Chcete si založit společnost, která bude distribuovat **ropu ze severní Evropy**.
- Kde postavíte ropnou plošinu?
- Ve kterém norském městě zřídíte obslužný ropný přístav?
9. Firma **Ikea** chce zřídit dceřinou **firmu na zpracování dřeva** blízko místa těžby, ve kterém městě by ji mohla založit?
10. Jak se nazývá **největší pevninský ledovec** na Islandu?

Ohodnoťte se!

Brnkačka. Umím vše i bez nápovědy.

Nóóó...když mám nápovědu, tak to dám. Bez ní asi ne.

Je to bída. potřebuji více opakovat a mít vždy nápovědu.

Obrázek 4 - Pracovní list učitele 2.

JMÉNO:

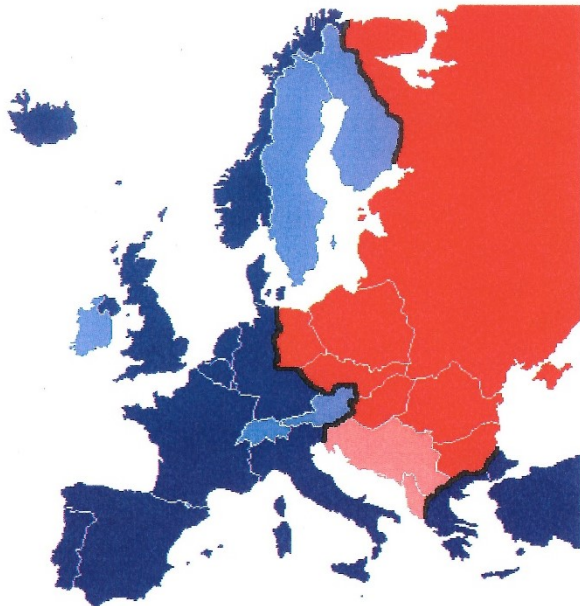
Do slepé mapy severní Evropy zakreslí, co si pamatuješ z práce s atlasem a vytvoř tím vlastní originální mapu.

Obrázek 5 - Slepá mapa učitele 2.

1) Pojmenuj jednotlivé státy, které vznikly po rozpadu Jugoslávie

2) Co je to bipolární svět, kdy vznikl a vysvětli tento pojem s příloženou mapou.
Pojmenuj 5 charakteristik socialistických zemí, jak fungoval systém těchto států před rokem 1989.

.....

.....

.....

Obrázek 6 - Pracovní list učitele 3.

stát	hlavní město	počet obyvatel	rozloha	EU	HDP
		9 685 768	207 600	ne	17 697
		7 262 675	110 993	ano	14 312
		1 339 681	45 227	ano	21 713
		3 195 702	65 200	ano	21 615
		2 067 887	64 589	ano	18 255
		9 906 000	93 030	ano	19 638
		19 599 506	238 391	ano	12 808
		45 644 419	603 700	ne	7 940
		3 559 500	33 843	ne	13 908
		146 544 710	17 125 191	ne	24 451

Obrázek 7 - Tabulka učitele 3.

Obrázek 8 - Slepá mapa východní Evropy učitele 3.

Práce s mapou ČR

1. Vybarvi a popiš v obrysové mapě ČR:

Česká tabule	Krušné hory
Hornomoravský úval	Šumava
Dyjskosvratecký úval	Jeseníky
Krkonoše	Beskydy
Českomoravská vrchovina	

2. Zakroužkuj v mapě oblasti největšího výskytu:

- černozeří – černě
- podzolů – fialově/modře
- nivních půd – zeleně

3. Odpověz na následující otázky:

- Na jakých podmínkách závisí rozmístění půdních typů?
- Uveď u každého ze tří zakreslených půdních typů určující faktor prostředí.

Černozeří - _____

Podzoly - _____

Nivní půdy - _____

4. Prohlédni si mapu „Využití ploch“ a zamysli se nad otázkami:

- Ve kterých krajích je největší podíl zemědělské půdy na celkové ploše?
- Proč právě v těchto krajích?
- Proč je největší podíl lesních pozemků právě v Karlovarském kraji?

5. Prozkoumej graf zobrazující skladbu lesů v ČR a odpověz:

- Kolik procent tvoří jehličnaté lesy?
- Byl tento podíl vždycky stejný? Svůj názor odůvodni.
- Jaké riziko přináší převažující smrkové lesy na našem území?